

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi J. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.
I ACa 2347/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 22 października 2025 r.,

oddala skargę.

Paweł Czubik Grzegorz Pastuszko Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

Dnia 7 sierpnia 2025 r. (data nadania przesyłki poleconej) pełnomocnik J. S. (dalej: „skarżąca”), za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wniósł do Sądu Najwyższego skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie I ACa 2347/23, toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach. Pismem z 18 sierpnia 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego) Sąd Apelacyjny w Katowicach przedstawił ww. skargę Sądowi Najwyższemu. W przedmiotowej skardze skarżąca wniosła o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym aktualnie przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach pod sygn. I ACa 2347/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. wydanie prowadzącemu postępowanie w niniejszej sprawie Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach zalecenia rozpoznania jej bez zbędnej zwłoki;

3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 10 000 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżąca wskazała, że pismem z 27 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach doręczył pełnomocnikowi skarżącej odpis apelacji pozwanego, pouczając jednocześnie, że Sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, chyba, że strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Wniosek o przeprowadzenie rozprawy złożyła strona pozwana. Następnie 8 marca 2024 r. pełnomocnik powódki złożył odpowiedź na apelację pozwanej, która wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 18 marca 2024 r. W dniu 9 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zawiadomił strony o składzie Sądu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego. W dniu 16 sierpnia 2024 r. pozwany złożył pismo procesowe obejmujące zarzut potrącenia, które zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącej 14 lutego 2025 r. Natomiast 3 stycznia 2025 r. skarżąca częściowo cofnęła powództwo.

Skarżąca podniosła, że pomimo upływu dwóch lat od doręczenia jej pełnomocnikowi odpisu apelacji, a ponad rok od zawiadomienia o składzie Sądu nie zostały podjęte jakiejkolwiek dalsze czynności zmierzające do rozpoznania sprawy, której terminu nie wyznaczono.

Skarżąca zaznaczyła też, że sprawa niniejsza, jako klasyczna sprawa dotycząca żądania stwierdzenia nieważności umowy kredytu denominowanego we frankach szwajcarskich, nie jest szczególnie skomplikowana. Dodała przy tym, że biorąc pod uwagę niemalże jednolitą linię orzecniczą w sprawach tzw. kredytów frankowych, wniosek pozwanego o przeprowadzenie rozprawy należy uznać za oczywiste nadużycie prawa procesowego, zmierzające wyłącznie do przedłużenia postępowania.

W piśmie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 15 października 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego), stanowiącym odpowiedź na skargę, zgłoszono udział w sprawie oraz wniesiono o oddalenie skargi.

W uwagach wyjściowych wskazanego pisma przedstawiono przebieg postępowania podając, że pozew w sprawie objętej skargą wpłynął

do Sądu Okręgowego 31 października 2022 r. Sąd Okręgowy zakończył postępowanie wyrokiem z 31 maja 2023 r. Akta sprawy wraz z apelacją pozwanego wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 14 sierpnia 2023 r. Postanowieniem z 4 stycznia 2024 sprawdzono wartość przedmiotu zaskarżenia i wezwano pozwanego do uzupełnienia brakującej części opłaty od apelacji. W dniu 15 lutego 2024 r. zarządzono doręczenie skarżącej odpisu apelacji. Odpowiedź na apelację wpłynęła 18 marca 2024 r. W dniu 27 marca 2024 r. poinformowano pełnomocników stron o składzie wylosowanym do rozpoznania sprawy. W piśmie z 16 sierpnia 2024 r. pozwany podniósł zarzut potrącenia, do którego powódka odniosła się w piśmie z 3 stycznia 2025 r. Następnie sprawa została skierowana do rozpoznania na rozprawie i oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej, który wstępnie planowany jest na marzec 2026 r.

W dalszym wywodzie, odwołując się do przywołanych przepisów oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, podniesiono, że biorąc pod uwagę wskazane tam kryteria nie można przyjąć, by objęta skargą sprawa prowadzona była przewlekłe, w tym w sposób naruszający unijne standardy sprawności postępowania sądowego. Podano, że nie uzasadnia stwierdzenia przewlekłości okoliczność, że od daty wpływu pozwu (31 października 2022 r.), a następnie od daty wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego (14 sierpnia 2023 r.) do daty wniesienia skargi (11 sierpnia 2025 r.), nie rozpoznano sprawy w obu instancjach. Zaznaczono przy tym, że sąd sukcesywnie podejmował czynności celowe i konieczne dla jej rozpoznania, podkreślając jednocześnie, że rozpoznanie sprawy w dwóch instancjach jak dotąd nie przekroczyło trzech lat, a tok podjętych w sprawie czynności i czas oczekiwania na rozpoznanie apelacji, rokuje zakończenie postępowania w marcu 2026 r. Podniesiono wreszcie, że żadna ze stron, a w szczególności skarżąca, nie wnosiła o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu na podstawie § 79 ust. 3 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W świetle art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość ocenie w szczególności podlega terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnić należy łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej zawichości sprawy, znaczenie rozstrzygnięcia dla skarżącego, zachowanie się stron, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość nie sprecyzowano, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W judykaturze przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 19 października 2017 r., III SPP 42/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Należy zauważyć, że wskazana wyżej reguła stanowi jedynie ogólnie przyjęty standard orzecniczy, który może, choć wcale nie musi, znaleźć

zastosowanie w określonej sprawie. Sąd Najwyższy zwracał już kilkakrotnie uwagę, że przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania nie oznacza automatycznie wystąpienia stanu przewlekłości, gdyż dla jego stwierdzenia konieczne jest zbadanie wszystkich okoliczności sprawy. Według zaprezentowanego w tym zakresie stanowiska, przy ustalaniu, czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, należy brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 tej ustawy, m.in. terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Wymóg ten uniemożliwia dokonanie oceny przewlekłości postępowania w sposób mechaniczny, obligując tym samym do oceny indywidualnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

W odniesieniu do rozpoznawanej sprawy, mając na uwadze powołane przepisy i orzecznictwo, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach nie pozwala przyjąć, że jest ono prowadzone przewlekłe. W świetle znanych Sądowi Najwyższemu okoliczności, na które zwracała uwagę skarżąca, ale i przedstawiał Sąd Apelacyjny, w sprawie były podejmowane odpowiednie czynności zmierzające do jej rozpoznania, przez co trudno uznać, że jest ona rozpoznawana zbyt długo, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę jej przedmiot, ciężar gatunkowy i stopień złożoności materii prawnej, a także standardowy czas procedowania w podobnych sprawach. W sprawie tej wyznaczono sędziego referenta, sprawdzono wartość przedmiotu zaskarżenia, wezwano pozwanego do uzupełniania opłaty od apelacji, której odpis następnie doręczono pełnomocnikowi skarżącej i na który wniosła swoją odpowiedź. Potem skarżąca cofnęła też w części powództwo.

W tych okolicznościach nie można uznać, że zachodzą podstawy do stwierdzenia, iż została spełniona – powoływana w orzecznictwie – przesłanka

wielomiesięcznej bezczynności Sądu, polegająca na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość oddalił skargę o czym orzekł jak w sentencji postanowienia.

Paweł Czubik Grzegorz Pastuszko Mirosław Sadowski

[D.Z.]

[a.ł]